

2. sz. melléklet Könyvtár-pedagógiai program

Küldetésnyilatkozat

Iskolai könyvtárunk az iskola korszerű tanulási és információs forrásközpontjaként kíván működni. Gyűjteményével és szolgáltatásaival támogatja és helyszínt biztosít az oktató-nevelő munkához. Könyvtár-pedagógiai programunkat a pedagógus kollégákkal együttműködve szervezzük meg a tanulók könyvtárhasználatra való felkészítését, információkezelési szokásainak, digitális kompetenciájuknak, önálló tanulási képességeinek fejlesztését. Célunk, hogy a diákok és a tanárok számára is egy korszerű könyvtárképet alakítsunk ki, megalapozzuk és bővítsük információs műveltségüket. Közösségi térként kívánunk jelen lenni az iskola életében és kulturális értéket kívánunk közvetíteni.

Könyvtárunk a könyvtári rendszer tagjaként az érvényes könyvtári törvények és jogszabályok alapján működik. Jellege szerint az iskolai könyvtár nem nyilvános könyvtár, de szolgáltatásainkat az iskola dolgozói és tanulói mellett a tanulók szülei, a város pedagógusai és a Krúdy Különgyűjteményünk iránt érdeklődő kutatók számára korlátozott formában biztosítjuk.

Célunk, hogy az esélyegyenlőség jegyében valósítsuk meg munkánkat, melynek alapja a könyvtárban dolgozó munkatársak szakmai képzettsége, igényessége, elkötelezettsége és segítőkészsége.

A könyvtár intézményi szerepe

Az iskola pedagógiai programja alapján szervezzük tanulók könyvtárhasználati felkészítését. Könyvtár-pedagógiai programunk tevékenységi köre átfogja az iskola teljes, a tanórai mellett (könyvtárhasználati órák, könyvtárhasználaton alapuló szakórák) a tanórán kívüli (projektek, tehetséggondozó iskolai, városi, megyei és országos vetélkedők, versenyek, közkönyvtári programok, stb.) nevelő-oktató rendszerét is.

A könyvtár az iskolai élet dokumentálásával az iskolatörténeti gyűjteményt folyamatos fejlesztésével biztosítja az iskolai közösség történetének, hagyományainak megőrzését. Iskolánk névadójának, Krúdy Gyula emlékének őrzését szolgálja a Krúdy Gyula Különgyűjtemény gondozása. Az író emlékének őrzéséhez a folyosón tárlókban elhelyezett kiállítás járul hozzá.

Az iskolai könyvtár jelentős szerepet vállal az iskolai műsorok és rendezvények szervezésében és megvalósításában. Az iskola külső megjelenítését szolgáló honlap és facebookos oldal szerkesztőjével együttműködve gondoskodunk könyvtári vonatkozású információk (képi és szöveges) megjelenítéséről.

A könyvtárhasználati nevelés és oktatás általános célkitűzései:

- Alapvető célunk, hogy megfeleljünk mai, tudásalapú társadalmunk elvárásainak, és felkészítsük diákjainkat a kompetencia alapú tanulásra: legyenek képesek az önálló ismeretszerzésre és az információkban való eligazodásra.
- Fontos, hogy megismerkedjenek a diákok a könyvtárhasználati ismeretek alapjaival. Erre szolgálnak a könyvtárhasználati és az egyéb tantárgyi könyvtári órák illetve az egyéni segítségnyújtás. Szeretnénk tudatosítani, hogy a gépek világában egyre fontosabba személyes kapcsolat. A hagyományok és a ma már hagyományosnak nevezett eszközök, források hordoznak olyan értékeket, melyekre a társadalomnak és a modern eszközöket használóknak is szükségük van. Ilyen például az értő olvasás, az önálló kritikus gondolkodás, az esélyegyenlőség, a kulturális örökség. Hangsúlyt kell fektetni az információ társadalmának értékviszonyaira és az információban rejlő lehetőségek felhasználásának tanítására.
- A tehetséges diákok részére versenyeket szervezünk, ösztönözzük a részvételt könyvtárhasználati versenyeken.
- Feladatunknak tekintjük, hogy felkészítsük tanulóinkat a megfelelő információszerzési, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertessük velük az információkezelés és forrásfelhasználás jogi és etikai szabályait.
- A könyvtárhasználati ismeretek tanításának fejlesztési követelményei több tantárgy esetében megjelennek: pl. informatika, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki óra. Az ismeretek elsajátítása tantárgyközi feladat, szinte minden tantárgy esetében van jelentősége.
- Célunk a könyvtárhasználati tudás eszközjelleget beépítése a tanulók tantárgyi képzésébe, a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerzésbe és feldolgozásba.

A könyvtárhasználati ismeretek általános fejlesztési követelménye:

A tanulás tanítása

„A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és

a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. ” (NAT 2012)

Módszertani alapelv

Cselekedtető módon problémák megoldása a különböző tantárgyak tanítási és tanulási folyamata során. Olyan tanítási-tanulási problémahelyzetek elé kell állítani tanulóinkat, melyek megoldásán keresztül minél többféle tartalmú, műfajú és típusú információforrás felhasználását tudjuk kölcsönhatásukban bemutatni. A problémahelyzetek legtermészetesebb tanulási tere az iskolai könyvtár.

Iskolánkban a könyvtárhasználati ismeretek **kiemelt befogadó tárgyai**: az informatika, a magyar nyelv és irodalom és az osztályfőnöki óra. A könyvtári informatika alkalmazása ezen kívül megjelenik a történelem, az ének, a vizuális kultúra, a biológia, a kémia és a fizika, az etika, a földrajz és a célnyelvi civilizáció tantárgyak tanítási-tanulási folyamatában is. Fontos

- az ismeretszerzés folyamatának és eredményének kritikus értékelése
- a problémamegoldásra irányuló, hatékony információkeresés elsajátítása,
- az egyes tudományterületek alapvető kézikönyveinek (lexikon, szótár) és segédkönyveinek (képletgyűjtemény, feladatgyűjtemény, táblázat) önálló használata,
- információgyűjtés internetalapú szolgáltatásokkal.

A könyvtárhasználati helyi tanterv: gimnáziumi és szakgimnáziumi évfolyamok

A könyvtárhasználat tantervei keretei, óraszámai

Gimnáziumi képzés befogadó tárgyai, órakeretei: A, J osztályok

évfolyam	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika	összesen
9.	2	2	0	0	0	4
10.	2	1	3	0	0	6
11.	2	1	0	1	1	5
12.	1	1	1	2	0	5
Összesen	7	5	4	3	1	20

A gimnáziumi képzés tartalmának áttekintő táblázata: A, J osztályok

évf.	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika
9.	Jegyzetelés, anyaggyűjtés technikája	Az iskolai könyvtár látogatása	-	-	-
	Időszaki kiadványok	Könyvtárhasználati verseny			
10.	Dokumentumtípusok, kézikönyvek használata	Közművelődési könyvtár látogatása	Könyvtártípusok, könyvtári szolgáltatások	-	-
	Információkeresés, ETO rendszere		Dokumentumtípusok		
			Információkeresés (online katalógus, adatbázisok)		
11.		Felsőoktatási könyvtár megtekintése	-	Információkeresés, forráskiválasztás, forrásfelhasználás, gyakorlati foglalkozások	Plágium, projektdolgozat felépítése, elkészítése -nek menete
	Információkeresés, hasznos honlapok (MEK, Matarka, DIA, PIM, OSZK, Fazekas Gimnázium)				
	Hivatkozás, idézés, irodalomjegyzék készítése				
12.	Könyv- és könyvtártörténet, nyelvemlékek	fakultáció: OSZK v. Országgyűlési könyvtár látogatása	fakultáció: könyvtári informatika érettségi tételek	Információkeresés, forráskiválasztás, forrásfelhasználás	
	Érettségi tételekhez kapcsolódó irodalmi			Projektdolgozat	

	információkeresés pl. Krúdy				
--	-----------------------------	--	--	--	--

Két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés befogadó tárgyai, órakeretei: K osztály

évf.	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika	összesen
9.	1	2	0	0	0	3
9.	1	1	3	1	0	6
10.	2	1	0	1	0	4
11.	2	1	0	1	1	5
12.	1	0	1	1	0	3
	7	5	4	4	1	21

Két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés tartalmi áttekintése: K osztály

évf.	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika
9.	A jegyzetelés technikája, anyaggyűjtés	Az iskolai könyvtár látogatása			
		Könyvtárhasználati verseny			
9.	Időszaki kiadványok	Közművelődési könyvtár látogatása	Könyvtártípusok		
			Dokumentumtípusok		
			Információkeresés (online katalógus, adatbázisok)		
10.	Információkeresés, az ETO rendszere	Felsőoktatási könyvtár megtekintése			
	Kézikönyvek, szótárak				
11.	Információkeresés	fakultáció: OSZK v. Országgyűlési könyvtár látogatása			
	hasznos honlapok (MEK, Matarka, DIA, PIM, OSZK,				

	Fazekas Gimnázium)			tás, forrásfelhaszná- lás	készítési formája
	Hivatkozás, idézés, irodalomjegyzék készítése				
12.	Könyv- és könyvtártörténet, nyelvemlékek		fakultáció: könyvtári informatika érettségi tételek	Forráskiválasz- tás, információ fel- használás	
	Érettségi tételekhez kapcsolódó irodalmi információkere- sés pl. Krúdy			Projektdolgozat	

A szakgimnáziumi képzés befogadó tárgyai és órakeretei

évfolyam	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika	összesen
9.	2	2	3	0	0	7
10.	2	1	0	0	0	3
11.	2	1	0	1	1	5
12.	2	1	1	1	2	7
	8	5	4	2	3	22

A szakgimnáziumi képzés tartalmi áttekintése: C, H, R, T osztályok

évf.	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika
9.	Az anyaggyűjtés, jegyzetelés technikája	Az iskolai könyvtár látogatása	Könyvtártípus ok	-	-
	Időszaki kiadványok	Könyvtárhasznála ti verseny	Dokumentum- típusok		
			Információke- resés (online katalógus, adatbázisok)		

10.	Dokumentumtípusok, kézikönyvek	Közművelődési könyvtár látogatása	-	-	-
	információkeresés, az ETO rendszere				
11.		Felsőoktatási könyvtár megtekintése		Információkeresés, forráskiválasztás, forrásfelhasználás, gyakorlati foglalkozás	Plágium, projektdolgozat felépítése, elkészítésének menete
	Információkeresés: hasznos honlapok (MEK, Matarika, DIA, PIM, OSZK, Fazekas Gimnázium)				
	Hivatkozás, idézés, irodalomjegyzék készítése				
12.	Könyv- és könyvtörténet, nyelvművek	fakultáció: OSZK v. Országgyűlési könyvtár látogatása	fakultáció: könyvtári informatika érettségi tételek	Projektdolgozat készítése	
	Érettségi tételekhez kapcsolódó irodalmi információkeresés pl. Krúdy				

Az idegenforgalmi két tanítási nyelvű képzés befogadó tárgyai, órakeretei:

évfolyam	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika	összesen
9.	1	2	3	0	0	6
9.	1	1	0	0	0	2
10.	2	1	0	1	0	4
11.	2	1	1	1	1	6
12.	1	1	1	1	0	4
összesen	7	6	5	3	1	22

Az idegenforgalmi két tanítási nyelvű képzés tartalmi áttekintése:

évf.	magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	informatika	történelem	etika
9.	anyaggyűjtés jegyzetelés technikája	iskolai könyvtár	könyvtártípusok		
		könyvtárhasználati verseny	dokumentumtípusok		
			információkeresés (online katalógus, adatbázisok)		
9.	időszaki kiadványok	közművelődési könyvtár látogatása			
10.	dokumentumtípusok, kézikönyvek használata	felsőoktatási könyvtár megtekintése		történelmi kézikönyvek, információkeresés gyakorlati foglalkozás	
	információkeresés, az ETO rendszere			PPT elkészítése	
11.	információkeresés, forráskiválasztás, forrásfelhasználás	fakultáció: OSZK v. Országgyűlési könyvtár látogatása			plágium, projektdolgozat készítésének formája
	hivatkozás, idézés, irodalomjegyzék készítése			információkeresés, forráskiválasztás, forrásfelhasználás,	
12.	könyv- és könyvtártörténet, nyelvemlékek		fakultáció: könyvtári informatika érettségi tétel	projektdolgozat készítése	
	érettségi tételekhez kapcsolódó irodalmi információkeresés pl. Krúdy				

Részletes fejlesztési célok és követelmények 9-12. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Osztályfőnöki óra 9-12. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Tartalom:

Könyvtártípusok, információs intézmények

Az iskolai könyvtár szerepének, lehetőségeinek megismerése. Látogatás különböző könyvtártípusokban: közművelődési könyvtárban, felsőoktatási könyvtárban, Budapesten az Országos Széchenyi Könyvtárban vagy az Országgyűlési Könyvtárban.

Könyvtári szolgáltatások

A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak rendszerezése, felhasználása a tanulásban. Könyvtárhasználati verseny a 9. évfolyam osztályai között.

Követelmény: Ismerje a könyvtár használatának szabályait, az alapvető viselkedési normákat.

Tudjon eligazodni a könyvtár állományrészei között. Ismerje a könyvtár alapvető szolgáltatásait.

A könyvtárközi kölcsönzés funkciójának megértése.

Könyvtári és közhasznú adatbázisok használati útmutató segítségével való használata.

Rendszeres, a céloknak megfelelő könyvtár- és internethasználat.

Informatika - 9-10. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Tartalom:

Információkeresés

A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága. Információkeresési stratégiák ismerete.

Önálló információszerzés katalógusokból, adatbázisokból, általános és ismeretterjesztő művekből. Releváns információk kiválasztása hagyományos és elektronikus információhordozókból.

Az iskolai tananyag elmélyítése és kibővítése önálló könyvtári kutatómunkával.

Dokumentumtípusok, kézikönyvek

A hiteles forrás jellemzőinek ismerete. Forrástípusok rendszerezése információs értékük szerint. A talált információk kritikus értékelése. Időszaki kiadványok önálló használata.

Elektronikus könyvek, digitalizált dokumentumok. Az egyes tudományterületek alapvető segédkönyvtípusainak ismerete, önálló használata.

Forráskiválasztás

Komplex feladathoz való önálló forráskiválasztás a feladat céljának és a forrás információs értékének figyelembe vételével. Könyvtári online katalógusok használata. A MATARKA használata.

Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás

Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése folyóiratcikkekről, könyvekről.

Az interneten megjelent források hivatkozási technikájának megismerése, segítséggel való alkalmazása. Hivatkozásjegyzék, irodalomjegyzék készítése.

Követelmény: Legyen képes bármely, a tanulmányaihoz kapcsolódó feladata során az információs problémamegoldás folyamatát önállóan, alkotóan végrehajtani. Legyen tisztában saját információkeresési stratégiáival, tudja azokat tudatosan alkalmazni, legyen képes azt értékelni, tudatosan fejleszteni. Tudjon forrásokra hivatkozni.

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Tartalom

Dokumentumismeret:

Könyv, időszaki kiadványok, e-könyv, hangos könyvek, kézikönyvek típusai. Könyv-könyvtártörténet, a könyvnyomtatás.

Forráskiválasztás

Adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével; információgyűjtés: könyvtári és számítógépes adatbázisok, honlapok segítségével.

Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás

A jegyzetelés technikája. A forráskezelés, hivatkozás és etikai kérdései.

Követelmény: Rendszeresen használja a könyvtárat, ide értve a különféle (pl. informatikai technológiákra épülő) információhordozók használatát is. Képes legyen arra, hogy önállóan eligazodjon az információk világában; értelmesen tudjon élni az önképzés lehetőségeivel. A tanítási tanulási folyamatban alkalmazza az könyvtári és az internetes forráskiválasztást és információgyűjtést. Értő módon használja a tömegkommunikációs, illetve az audiovizuális, digitális szövegeket.

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Tartalom

Dokumentumismeret

A nyelvváltozatot bemutató nyomtatott és elektronikus források (pl. szótárak, kézikönyvek, adatbázisok, honlapok) tanulmányozása. Szlengszótár, Nyelvművelő kézikönyv, Nyelvatlasz, honlapok és adatbázisok használata. Egy folyóirat (időszaki kiadvány) periodicitása, felépítése, folyóiratcikkek visszakeresése, hivatkozása. A Nyugat internetes honlapja.

Forráshasználat

Jelentős magyar és világirodalmi szerzők műveiről való könyvtári kutatómunka. Tájékozódás az irodalmi és könyvtári adatbázisok, blogok, kritikai folyóiratok között. A PIM honlapja és adatbázisai. Az OSZK adatbázisai és tematikus honlapjai.

Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás

Az internetes hivatkozás és a könyvtári hivatkozás formai követelményei.

Követelmény

A tanuló rendszeresen használja a könyvtárat, a különféle (pl. informatikai technológiákra épülő) információhordozók használata, annak a képességnek elsajátítása, hogy kellő problémaérzékenységgel, kreativitással és önállósággal igazodjanak el az információk világában; értelmesen és értékteremtően tudjanak élni az önképzés lehetőségeivel. Képes legyen egyéni „kutatómunka” alapján nagyobb lélegzetű dolgozat megírása, prezentáció készítése a könyvtárhasználat, digitális források alkalmazása, szakszerű anyaggyűjtés, rendezés, kidolgozás, forrásjelölés tudásanyagának hasznosításával.

Könyvtárhasználatra alapozott szakórák (történelem, etika) 11-12. évfolyam (gimnázium, szakgimnázium)

Tartalom

A plágium fogalma. Egy dolgozat elkészítésének formai és tartalmi követelményei. A hivatkozások formai és etikus használatának gyakorlati alkalmazása.

Követelmény

Rendelkezzen a felsőoktatási tanulmányokra alkalmas önálló ismeretszerzési képességekkel. Képes legyen egy projektdolgozat és prezentáció elkészítésére, alkalmazza az etikus forrásjelölés szabályait.

A könyvtárhasználati helyi tanterv: szakközépiskolai évfolyamok

A szakközépiskolai képzés befogadó tárgyai, órakerete:

évfolyam	kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	szakóra	összesen
9.	2	2	2	6
10.	2	1	2	5
11.	0	0	1	1
összesen	4	3	5	12

A szakközépiskolai képzés tartalmi áttekintése:

évfolyam	kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	osztályfőnöki	szakóra
9.	Könyvtárhasználati alapok (betűrendbe sorolás, könyv részei, tartalomjegyzék stb.)	Az iskolai könyvtár látogatása	Szakmához kapcsolódó ismeretterjesztő dokumentumok
	Dokumentumtípusok	Könyvtárhasználati verseny	
10.	Keresés Krúdy Gyula művei között.	közművelődési könyvtár látogatása	Információkeresés (online katalógus, honlapok, könyvek)
	Információkeresés hagyományos és elektronikus formában.		Krúdy Gyula és a gasztronómia történet
11.			A gasztronómiai kiállítás anyagának megismerése

Részletes fejlesztési célok és követelmények 9-11. évfolyam (szakközépiskola)

Osztályfőnöki órák 9-10. évfolyam

Tartalom:

Könyvtártípusok, információs intézmények

Az iskolai könyvtár szerepének, lehetőségeinek megismerése. Látogatás egy közművelődési könyvtárban.

Könyvtári szolgáltatások

A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak felhasználása a tanulásban.

Könyvtárhasználati verseny a 9. évfolyam osztályai között.

Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam

Tartalom:

Alapvető könyvtárhasználati ismeretek: dokumentumtípusok, könyv részei, betűrendbe sorolás, tartalomjegyzék használata. Információkeresés hagyományos és elektronikus eszközök segítségével. Keresés Krúdy Gyula gasztronómiai műveiben.

Könyvtárhasználatra alapuló szakórák 9-11. évfolyam

Tartalom:

A szakmai tanulmányokhoz kapcsolódó információkeresés hagyományos és elektronikus eszközökkel. Krúdy Gyula és a gasztronómia kapcsolata. A gasztronómatörténeti kiállítás anyagának megismerése.

Követelmények

Ismerje a könyvtár használatának szabályait, az alapvető viselkedési normákat. Tudjon segítséggel eligazodni a könyvtár állományrészei között. Ismerje és használja a könyvtár alapvető szolgáltatásait. Képes legyen segítséggel tanulmányaival hagyományos és elektronikus eszközök segítségével anyagot gyűjteni, jegyzetelni. Ismerje meg Krúdy Gyula műveinek gasztronómatörténeti jelentőségét.